

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljajem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravljalstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisí se ne vračajo, napačani listi se ne sprejemajo. Za ognanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Doslej, pa ne dalje!

»Nemški možje, istega mišljenja, dne 3. junija v Gradcu zbrani, ugovarjajo temu, da se ustreza še na dalje slov. zahtevam na škodo Nemcev; vidijo v tem, da se misli napraviti v Celju slov. vsporednic pri c. kr. gimnaziji, rušenje pogojev, na katerih sloni koalicija, in se torej vsi ustavljajo tej nameri, ker oškoduje Nemce; izpovejo, da je častno delo vseh Nemcev, brez razločka stranke, z vso odločnostjo in z največjo močjo vzdigniti se za južno-štajarske rodne brate, ki stojé v hudem boju za svoje pravice; pričakujejo od vseh nemških poslancev, da se najodločniše in brezobzirno postavijo zoper vse namere, ki se kedaj prikažejo v škodo nemške posesti in zahteva se od njih, da stojé za ali zoper koalicijo po tem, kakor se obnese vlada nasproti narodnim tirjatvam južnih Slavjanov, najbolj pri vprašanju o poslovenjenju gimnazije v Celju.«

Tako se glasi resolucija, vsprejeta od nemških zaupnih mož iz štajarske, pa tudi nekaj iz koroške dežele. Če gre kaj vere nemškim listom, bilo je do 120 glav pri tem zborovanju. Kaj ne, da so to možate besede in polne nemškega poguma? Škoda pa je, da so skoraj vse neresnične in zato smešne na jeziku resnih mož, če tudi teče v njih nemška in torej hrabra kri. Neresnične, pravim, so te besede in po vsej pravici, kajti če se pravi v resoluciji, da se slov. željam še na dalje ustreza na škodo Nemcev, je to že prva neresnica. Kje, za Boga, tirja kedaj slov. ljudstvo kaj, do česar nima pravice? Če pa ima za to, kar zahteva, dobro pravico, tedaj pač ne more biti, če se mu ustreže, to za Nemce krivica, v resnici kaka škoda, saj se tako poravnala le krivica, katero je dotlej trpelo slov. ljudstvo. In potem, da se ustreza »še na dalje« slov. zahtevam! Doslej je bilo tega pač le malo, pičlo malo in »nemški zaupni možje« niso krivi, če je vlada sploh poravnala nam kako krivico. Ako se napravi v Celju nižja gimnazija, na kateri se podučuje nekaj rečij v slov. jeziku, ne more biti to na škodo Nemcev, saj bodo na tej šoli le slov. učenci, nemškim pa ostane slej, ko prej stara gimnazija odprta, na stežaje odprta, če je sploh ondi kaj taceh, t. j. pravih nemških učencev. Slov. vsporednice napraviti in pa nižjo gimnazijo ustanoviti za slov. učence — to ste dve reči, ali »nemški zaupni možje« so brž na pol slepi, ker je za-nje to le — »rušenje pogojev, na katerih sloni koalicija«.

Druga neresnica je potlej pa v tem, da so »južno-štajarski rodni brati v hudem boju za svoje pravice«; ne, teh jim nihče ne jemlje in nikjer ne vidimo teči krvi »južno-štajarskih bratov«. Za nje se torej vzdigniti ni nikomur treba.

pečjo ali, kakor dr. Foregger, veslajo po lužah v okolju Dunaja. Najhuje pa še pride. »Nemški zaupni možje« govorijo na vsa usta o »nemški posesti«, češ, da se oškoduje ona, ako se pri c. kr. gimnaziji v Celju kaj izpremeni. To vam je lepa, c. kr. gimnazija je nemška posest! Kdo jo pa vzdržuje? Mar Nemci? Ne, ampak cesar t. j. vse potrebe te kakor drugih c. kr. gimnazij plačuje država, torej vsi, ki imajo davčno knjižico v omari. Smešno je torej in drzno, če si lastijo tudi njo »nemški zaupni možje«.

Kar se tiče koalicije, je nam pač vse eno, kako ljubezen imajo ti »nemški zaupni možje« do nje; po tem, kar se je govorilo o njej na njih zborovanju, lahko sodimo, da ji že doslej niso prijazni, ona torej ne bode na škodi, če se njih otrese, slov. ljudstvu pa dovoli, kar od nje tirja. Pot pravice je najvarniša. — Da so na zborovanju v Gradcu bili južno-štajarski nemški (?) petelinje najglasniši, umeje se samo po sebi, ali tega smo se že navadili. Kar pa nas z nevoljo obhaja, je to, da je bil med njimi mož, ki živi od države in je po svojem poklicu mož pravice, pa je, kakor se kaže, velik sovražnik pravice, če ima njo dobiti slov. ljudstvo. Njemu torej, nemškemu poslancu nemškega Celja, velja pač in ne, kakor misli on, sedanji vladi: »Doslej, pa ne dalje!«

Nadaljevalni poduk in ljudska šola.

(Govor poslanca Robiča v državnem zboru dne 24. aprila 1894.)

Visoka zbornica! Predno spregovorim ob kratkem o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo ljudske šole, moram naglašati, da zaslučuje popolno priznanje način, kako pospešuje vlada nadaljevalni poduk. Pri tem bi se pa vendar moralo gledati, da s podukom od nedeljah in praznikih ne trpé niti cerkvene koristi, niti se krati posvečevanje nedelj. Mladim ljudem tudi manjka pravne vzgoje in treba je baš na tej stopinji, da se ne podučujejo samo, temveč tudi vzgajajo. Zatorej z veseljem pozdravljam, da hoče vlada, kakor razvidimo iz obravnav proračunskega odseka, tudi na obrtnih učilnicah veronauku in verskim vajam dati primerno mesto.

Gotovo imamo poslednji dve desetletji v Avstriji zaznamovati veliko uspeha v nadaljevalnem šolstvu, pred vsem v obrtnem, pa tudi nadaljevalne šole za dekleta, tako imenovane gospodinjske šole, množé se od leta do leta. Te nadaljevalne šole za dekleta imajo pred vsem pred očmi srednji stan, torej premožnejše razrede prebivalstva. Ko se snujejo taki zavodi, misli se le, da se zboljša stanje žensk.